

Szentsimon régi temploma

2009 szeptember 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A szüret időpontja több jeles névnaphoz kötődik: a szüretidőjárásról, a szüretidőjárásról, régi helyi hagyományoktól függően. A naposabb déli országrészekén Szent Vencel és Szent Mihály ünnepéhez (szeptember 28., 29.), Pest környékén Kálmán (október 13.), a Dunántúlon Szent Teréz és Szent Gál napjához (október 15., 16.) kapcsolják a termés betakarítását, a kasszói Orsolya-ünnep (október 21.) szüretelnek, Tokaj-Hegyalján és a Felvidéken Szent Simon és Juda napján (október 28.) gyűjtik be a tiszta termését.

Jézus tanítványai közül Simon és Júdás-Tádé rendszerint együtt szerepel választott védőszentként, Szent Simon apostol nevét csupán három középkori egyházas hely viseli a történelmi Magyarországon: kettő a Székelyföldön, egy pedig a trianoni szlovák határ borsodi oldalán.

Szentsimon község a Hangony-patak völgyében fekszik, Ózd szomszédságában (az ezer közeli lélekszámú települést 1979-ben a városhoz csatolták). Az Árpádok idején a gömői várispánság területén birtokos Hangonyi nemzetség a falu földesura, egy 1214-ből származó perirat tanúsága szerint tőlük a Balog család szerezte meg az akkor már Szentsimonúnak nevezett Hangonypusztát, ahol eszerint már megvolt a vértanú apostol tiszteletére felszentelt, dombháton álló plébániai egyház. A tatárok által 1241-ben lerombolt első épület helyére a Balog kegyurak emelték az újabb román stílusú templomot, amely a mai nyugati bejáratától a szószék előtti ablakig tartott. A torony nélküli, egyenes szentélyzáródású kis templom eredeti falának déli szakaszát magába foglalja a XIV. századi bővítéskor készült falazat a keskeny, tölcsernyílású ablakokkal együtt. Az átépítés során a hajót a gótikus diadalíven túl egy hosszúkásan szökű, sokszögzáródású szentéllyel toldották meg, s a külső támpillérek tanúsága szerint alighanem beboltozták. A nyugati orgonakarzat falpillére fölött álló karcsú, nyolcszögletű tornyocskát alig magasodik a nyeregtető fölé.

Az épületen ezzel együtt számos középkori részlet – gótikus ablakok, ajtók, illetve a szentély fiókos boltozata – figyelhető meg, bár 1544-ben a portyázó törökök feldúlták Szentsimont a templomával együtt. Az 1593-ig Fülek várát is megszállva tartó oszmánok harácsolása elől elmenekült lakosság csak a XVII. század elején tért vissza, azonban egy 1637-ből származó adat szerint a szentsimoniak ekkorra már áttértek a lutheránus hitre. Bemészelték a templombelső gótikus falfestményeit, majd 1650-ben famennyezettel fedték be a hajót. A 24 nagyméretű, festett virágmintás, címeres, feliratos kazettából álló fedél a legrégebbi a mai Magyarországon, Erdélyben és a Felvidéken is csak néhány vele egykorú és egy-két nálánál öregebb található.

A gótikus freskókról 1948-ban hámozták le a többszörös mészréteget. A napvilágra került XV. századi képeken a háromkirályok látogatását fogadó Mária, a megfeszített Krisztus siratása és a sárkánnyal viaskodó Szent György látható. 1427-ben, amikor a képeket festették, a rimaszécsi Széchy Miklós volt Szentsimon földesura, az ő megrendelésére készítette a freskókat a vélhetően itáliai iskolázottságú mester. (A múlt héten a nógrádsápi templom képeinél említettük a korabeli gömői falképekkel mutatkozó rokonságot, ami ez esetben is fennáll.)

A szentsimoni templom figyelemre méltó faragott szószéke, főtámasza és mellékoltára, valamint díszes karzata XVII. századi munka. Sárospatak plébániatemplomának főtámasza szintén Szent Simon és Júdás tiszteletére készült. Régi szokás szerint az idén is az apostolok közelgő névnapján kezdődik a szüret a Hegyalján.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

